

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Politică nouă de naționalitate.

Sibiu, 22 Noembrie n.

Nu prea suntem obicinuiți să cetim în ziarele maghiare articole scrise în chestia de naționalitate altcum, decât din punctele de vedere ale intereselor specifice maghiare, ale șovinismului maghiar, care stăpânește astăzi gândirea întregii societăți maghiare. Rar este Maghiarul, care cutează să spună, că afară de Maghiari mai sunt în patria aceasta comună și alte neamuri, cu plângeri și dorințe îndreptate, și care să cuteze să reclame drepturi cetățenești și pe seama acestor desmoșteniți.

Mare ne-a fost deci mirarea, când într'un ziar maghiar de frunte din capitală, în „Az Ujság”, am citit zilele trecute un articol de fond izvorât cu totul din altă gândire, pus cu totul pe alte baze: de concilianță, de bunăvoință, de apropiere și împăcare cu naționalitățile. E vorba în acest articol de inaugurarea unei politici nouă în chestia de naționalitate, de apucarea pe alte căi, dictate și indicate de situația nouă din Balcani.

Se spune adevărat în articol, că schimbarea iminentă a hartei în Balcani va avea negreșit o influență foarte mare asupra popoarelor din monarhia austro-ungară, asupra Slavilor, dar și asupra Românilor. Vor căpăta toți nouă puteri, nouă nădejdi, nouă aspirațiuni, pe cari le vor nutri mereu influențele din afară. Statul ungar, societatea maghiară, nu se poate mulțami de aci încolo numai cu protestarea în contra acestor aparițiuni, și nu mai poate lăsa chestia de naționalitate numai la voia întâmplării.

Pentru că, — cităm acum: „Noua formațiune a statelor balcanice, schimbarea teritorială și de forțe a lor, ne dictează și nouă o altă direcție în manuarea chestiei de naționalitate. E vorba doară de contrabalansarea gravității în afară și de paralizarea puterii de atragere, care vine din afară. Și știm, că spre acest sfârșit nu există alt mijloc, decât inaugurarea unei politici, care să potențeze forțele de atracție ale statului maghiar, să facă mai mulțămitoare viața aici, mai intensiv sentimentul de a se simți aici acasă și mai intime raporturile față de noi”.

Se spune apoi în articol, că direcții contrare statului au să fie combătute cu toată energia, fără cruțare, — dar nu totdeauna și pretutindenea pot să fie aplicate mijloacele energice, ci în contra puterii de atracție din afară trebuie luată lupta pe terenul cultural, economic și administrativ, căci: „de pe terenele acestea se aud cele mai multe plângeri și acuze”.

„Fie că sunt adevărate, ori nu sunt adevărate, — cităm acum iarăși, — e timpul suprem să le dăm o atențiune mai potențată. Să ne dăm silințe să cunoaștem relele în realitatea lor, să cunoaștem măsura lor și motivele lor. Să privim în adâncu-

rile sufletului naționalist, ca să putem afla acele centre de nervi, cari se mișcă atât de simțitor la orice perorație a agitatorilor.

Fără îndoială, sunt nemulțămiri. Sigur, că sunt dorințe explicabile, ba chiar îndreptățite. Prima datorință a noastră este a le stabili, împreună cu limitele juste ale lor, și a căuta, ca să fie câștigate și asigurate pentru noi sufletele ce pier. Esența gravității în afară e sentimentul sau presupunerea, că între cei de un sânge, ori apoi sub domnia acestora, se duce o viață mai bună, mai umană, mai frumoasă, mai plăcută. Ei bine, din acest punct de vedere trebuie să tratăm și noi cu naționalitățile noastre. Si nu numai cu cuvântul, ci și cu fapta, făcându-le plausibil, în dispozițiile și în instituțiile noastre, că comunitatea cu noi le dă posibilitatea de a duce o viață mai bună și mai frumoasă și de a se ridica la un grad de cultură mai nobilă și mai înaintată. Desvoltarea și întărirea sentimentului de aparținere la noi, de rămânere la noi, și de contopire în ideea de stat: aceasta e noua direcție politică, care poate să ne pună în mână firul ce ne conduce la sufletele naționaliste, și care poate să ne asigure direcția plăcută nouă, în aspirațiile și dispozițiile provocate de noile formațiuni din Balcani”.

Interesantul articol se termină apoi cu cuvintele următoare: „Accentuăm cu cea mai mare tărie, că acum evenimentele politice externe ne poruncesc de urgență, să ne revedem politica de până acuma de naționalități, și fără hesitare să ne apucăm și se mântuim și asigurăm aceea ce e al nostru și ce al nostru trebuie se rămână”.

Tonul în care ni-se vorbește de astădată în coloanele numelui ziar de frunte maghiar, la spatele căruia stau bărbați de mare valoare în politica maghiară, ba chiar bărbați consumați de stat, ca contele Tisza și alții, este atât de limpede, încât face de prisos orice alt comentariu. L'am înțeles, și bine ar fi să-l înțeleagă toți Maghiarii. Ce avem deci de spus în legătură cu articolul de sus al ziarului „Az Ujság” este numai aceea, că tocmai acum, când în mințile și inimile maghiare începe a se încuibă o astfel de gândire și de judecată corectă și sănătoasă, — compatrioții noștri sași n'au alta de lucru, decât să facă la planuri, cu ajutorul noului lor protector Réz Mihály, cum să ne impedeze — și pe mai departe — intrarea în dietă în număr mai corespunzător forțelor noastre, și cum să ne scoată dela universitatea săsască, care ne împarte și nouă câteva fărîmături, cum se ne lipsească deci și de aceste puține fărîmături, pe curiosul motiv, că Românii de pe fundul regiu au fost cândva iobagii Sașilor!

Cam nostim; ba nostim de tot!

Dela Adunarea societății teatrale.

Discursul de deschidere al vicepreședintelui Virgil Onițiu.

Onorată adunare generală!
Doamnelor și Domnilor!

În momentul acesta solemn, când mi s'a dat onoarea să deschid adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român, — Vă rog să nu așteptați dela mine un program nou de muncă cu îndrumări nouă pentru viitorul Societății noastre.

Într-un discurs al nostru Președinte, dl Dr. Ioan Mihu, în discursul său magistral rostit la adunarea generală de-acum doi ani, ni-a dat un program de acțiune așa de frumos, așa de real și așa de complet, cu îndrumări atât de luminoase și de precise pentru viitor, — încât chestia programelor de acțiune pentru societatea noastră trebuie s'o considerăm de încheiată pentru un timp de cel puțin 10 ani.

Liniștea și siguranța acesata pentru rodnicia acțiunii noastre viitoare pe de o parte, și momental jubilarul edunării noastre generale prezente, care este a 40-a, pe de altă parte, — mă fac să-mi port gândul pentru un moment la trecutul societății noastre și să caut o sămănță de învâțătură pentru noi toți din cartea acestui trecut.

Daoc răfoim primele file din istoria societății noastre, putem constata, că ea s'a plămădit din idealism mare, din însuflețire caldă și din o puternică iubire de neam; acesate au fost izvorul vieții societății noastre și acesate au rămas vreme de mai mulți ani singura ei sevă de viață.

Idealism mare!

Ce fapt mare și tainic în urmările sale se poate săvârși fără de tine? Tu ești nota divină în lumea vrerilor și dorințelor noastre; tu ești, care ne înalți dele pământ spre sferele mai înalte, de unde perspectiva este mai largă, mai desmărginită și de unde nu se mai zresc toate hârtoapele și mușuroaiele din surul realității terestre. Tu ai stăpânit sufletele feroiciilor înfînțători ai acesatei societăți. „Teatrul național” a fost idealul, în care au crezut cu credință tare și neclintită sfidând ironia anemică a celor ce i tractau de simpli utopiști.

Credința lor tare și neclintită în idealul urmărit de ei li-a dat acea însuflețire caldă pentru cauza teatrului național, fără de care nu s'ar fi putut desvolta și înălța această societate. Însuflețirea aceasta li-a dat puteri să sfarme indolența și scepticismul și să oucerească inimile mulțimii.

Iar idealismul și însuflețirea, cari i-au călăuzit în stăruințele lor, au ieșit din izvorul cel mai curat și mai bogat, din iubirea da neam!

Iată tinitatea, domnilor și doamnelor, căreia i s'au închinat feroiciile noastre înainteaș, evând în fruntea lor pe acele, care a inițiat înfînțarea societății noastre, care i-a slujit întâi ca secretar, apoi ca vicepreședinte și în urmă ca president: pe neuitatul Iosif Vulcan.

Am ostit cu luse aminte toate discursurile prezid ale rostite de acest apostol al teatrului românesc, ele sunt saturate toate idealism, de însuflețire și de iubire de neam.

Ș totuși!...

După prima epocă de succes societatea noastră intră într'o eră de stăgare. Membrii ei se împutinescă din an în an. Chiar și adunările generale abia se mai pot ține, că i publicul românesc nu mai arată aproape nici un interes pentru societate, pentru care cu câțiva ani mai înainte se însuflețise atât de mult! Și de n'ar fi fost credința tare și stăruința neobosită a lui Iosif Vulcan, societatea pentru fond de teatru trebuia să se desființeze...

Ce s'a petrecut?...

Se arăta izvorul idealismului, potolitu-s'a toată însuflețirea, stănsu-s'a iubirea de neam în sufletul publicului românesc?

Reînflorirea și noua înălțare a societății, care a urmat după ani acela de criză, dovedese că nu...

De unde deci acesată amorțea?

S'a dovedit și în cazul de față adevărul vorbei latine: „Omne quod est nimium veritar in vitium”. Era prea mult idealism și prea puțină ispravă. Conduerea societății pierduse terenul realității de sub picioare; se înălțase în lumea visurilor frumoase, în cere putuse să țină ipnotizat câțva timp sufletul publicului. Dar ipnoza a încetat, visurile frumoase s'au destrămat, lumea s'a deșteptat — iar pe pământ și în realitatea vieții era pe aci pe aci să nu ne mai găsim rostul.

Și atunci au trebuit să urmeze acei câțiva ani de criză, cu dibuiri și experimentări buimăcite, — până ni-a succed să regăsim contactul cu solul realității, izvorul a tot ce este și trăiește pe pământ, și să dăm în sfârșit „și chesaru'ui”, ce era a lui.

Ce-am făcut?

Am păstrat idealismul și însuflețirea înaintașilor noștri, dar le-am valorizat prin muncă productivă. Am justificat prin faptele reale ale unei munci stăruitoare dreptul și datorința noastră de a fi, constituindu-ne ca un factor indispensabil în lupta cea mare de desvoltare culturală a neamului românesc.

Editarea unei biblioteci teatrale, care cuprinde azi 32 de numere și alimentează trebuințele teatrului nostru de diletanți, — crearea de burse și ovalificarea unui personal dramatic și artistic pentru trebuințele noastre prezente și viitoare, — distribuirea de premii și ajutoare pentru lucrări originale dramatice și muzicale, — organizarea acțiunii de propagandă pentru teatru în toate centrele noastre, — angajarea unui director artistic pentru acțiunea noastră teatrală, — introducerea, dirigiarea și subvenționarea turneurilor noastre dramatice și muzicale, — modificarea statutelor noastre și noul nostru program de acțiune sunt tot atâtea etape al acesate munci reale pentru afirmarea dreptului de-a fi al societății noastre.

Acesată nouă îndrumare în viața societății noastre s'a întemeiat, d-lor și doamnelor, pe convingerea ce ni s'a impus prin forța împrejurărilor, că: însuflețirea idealistă este numai atunci și numai așa un factor real și constant în evoluțiunea poporului nostru, daoc este și rămâne motorul unei munci stăruitoare pentru trebuințele reale ale neamului. Căci însuflețirea și idealismul este ca și puterea cea tainică și miraculoasă a curentului electric, care se produce, c'roulă și acționează după anumite legi, într'un anumit circuit. E minunat, e frumos, e umitor acest curent al puterii electrice. Dar singur de sine el încă nu constituie nici un factor real, nici un țel pentru evoluția umană. Din momentul însă, în care acesată putere electrică intră în serviciul trebuințelor reale ale omenimii, din momentul, în care el devine puterea motrice și productivă, care ne dă lumină, care ne poartă din loc în loc și care reduce distanțele dintre noi la un minim de necrezut, — din acel moment puterea electrică a devenit un factor hotărâtor și indispensabil în evoluția cu turală a omenimii.

Așa este, d-lor și doamnelor, și cu idealismul și însuflețirea idealistă. Ele sunt indispensabile, — ca și curentul electric, — dar nu pot să constituie un scop dela sine, ci trebuie să fie un stoc nepușabil de putere, care să hrănească munca reală și productivă a evoluțiunii naționale.

Și acesata — mi se pare mie — este una dintre învățăturile cele mai de seamă ce o putem scoate din munca de peste 40 de ani ce s'a depus pentru afirmarea societății, a cărei adunare generală ne-a întrunit azi aci.

Da, idealismul, însuflețirea și iubirea de neam să ne fie puterea de viață; — dar daoc vrem să ajungem în portul dorit al aspirațiilor și nădejdelor noastre juste, — trebuie s'o știm valoriza, traducându-o în muncă stăruitoare și sistematică, fără de care na se pot produce sus-

cese reale în lupta pentru înălțarea noastră culturală și națională.

Dela chipul cum, și măsura în care vom reuși să traducem idealismul nostru, însuflețirea noastră, iubirea noastră de neam în fața realității, deci dela chipul cum vom ști să le fructificăm pentru înaintarea în cultură a neamului românesc, — atârnă întreaga problemă a evoluției noastre.

Este aci o corespondență între ideal și real, ea și cea dintre suflet și trup. Amândouă la un loc ne dau un întreg organic și viu. Ipoteza unei părți și neglijarea celeilalte nu întărește organismul, ci-l slăbește, nu-l apropie de împlinirea rostului și menirii sale, ci îl reține și îl abat dela țel.

În nădejdea, că această învățătură ce ni se impune dela sine din chiar istoria dezvoltării societății noastre, va rămânea bine fixată în mintea și în inima tuturor factorilor chemați să conducă și să desvolte viața societății noastre în viitor, — Vă salut din toată inima și declar adunarea generală a 40-a a Societății pentru fond de teatru român de deschisă.

Sedința a doua.

Luni sara s'a dat în reduta orașului Brașov o reprezentație teatrală foarte reușită. S'a jucat „Brândușa”, în care a excelat tinera artistă Mărioara G. Dima, bursiera societății teatrale. Sala a fost îndesată de public. După teatru a urmat petrecere cu dans.

Marți apoi la orele 10 s'a ținut a doua sedință, tot în sala gimnaziului. Preșidează Virgil Oniș.

Intrându-se în ordinea de zi, raportează dl L. Popa, că s'au înscris membri noi: trei fondatori, 28 pe viață, 5 ordinari și 1 ajutor. Se ia a t, asemenea și despre donația repositiei Nina Cergedi, care a lăsat societății 400 cor. în patru acții dela „Arieșana”.

La propunerea raportorului I. Prișcu se aprobă socotelile anului trecut și se votează bugetul anului viitor.

Asupra raportului general al comitetului raportează Dr. Valer Branișce. După un eșec amănunțit, propune primirea raportului, în general și în special, deci primirea propunerilor comitetului, dintre cari mai însemnată e: angajarea dlui Dr. Horia P. Petrescu pe timp de un an în serviciul societății, și acordarea unui ajutor de 1500 cor. reuniunii de cântări din Brașov, pentru reprezentarea operei „Cavaleria rusticana”.

La orele 12 fără un sfert presidentul V. Oniș închide adunarea. Public a fost la sedința a doua și mai puțin decât la cea dintâi.

Propunere

cătră învățătorii, preoții și alți credincioși ai bisericii noastre, cari au copii de școală.

Considerând, că una din cele mai grele sarcini ale învățătorilor ca părinți e creșterea copiilor lor; considerând, că în stare de scumpete de azi, cu toată urcarea de salare, efectuită în anii din urmă, această datorită părintească, aproape nici un învățător nu o poate îndeplini așa cum s'ar cuveni; considerând, că în țara noastră toate carierele sunt legate de școală și astfel ținerea copiilor la școală e absolut necesară, iar spre a veni în ajutorul învățătorilor ca părinți, am făcut în conferința învățătorilor, ținută în Merourea, următoarea propunere:

Invățătorii cu copii din acest comitat împreună cu preoții și alți părinți din acest comitat, să se întovărășească, să închereze o casă în Sibiu și acolo să-și așeze copiii. Cu supravegherea elevilor să se angajeze un învățător pensionat, a cărui soție să le pregătească mâncarea.

Spesele cu întreținerea și supravegherea se vor împărți apoi între toți părinții.

Prin acest aranjament: 1. Copiii vor avea o locuință corespunzătoare din punct de vedere igienic și nu vor fi osândiți a trăi în locuințe murdare și nesănătoase.

2. Vor avea o supraveghere corespunzătoare.

3. Împărțindu-se spesele cu chiria casei, cu plățile supraveghetorului, cu întreținerea elevilor între mai mulți, acestea vor fi mai mici și astfel suportabile și de cei săraci.

Spre a putea discuta această propunere cei interesați, rog pe toți învățătorii, preoții și alți credincioși ai bisericii noastre, cari consimt cu această propunere, a-mi comunica prin o scrisoare postală numele și locuința, ca să poată fi convocați la o adunare, în care se vor aduce hotărârile necesare, și încă cât mai curând.

Ca toată dragoste:

I. Crișan
învățător.

Sfințire de biserică.

Raport special.

— 19 Noembrie n.

În comuna Boiu (trac. Geoagiu), situată la poalele munților peste Murăș dela Orăștie, poporul nostru credincios și-a zidit în vara aceasta o frumoasă biserică nouă, solidă și spațioasă. Pentru sfințirea acesteia în 4/17 Noembrie s. c. Escelența Sa I. P. S. Domn Arhiepiscop și Mitropolit a emis ca mandatar al său pe dl Dr. Vasile Bologa, asesor consistorial și director al școlii Asociației din Sibiu.

La terminul indicat, mandatarul Escelenței Sale a sosit în comuna Boiu și a săvârșit actul sfințirii cu evlavie și solemnitate, însoțit de P. O. D. protopop Ioan Popovici (Geoagiu) și de venerabili preoți; Luca Botean (Geoagiu), Adam Theodor (Turdaș), Petru Lula (Bobâlna), Vasile Necea (Mărtinești), Eftimie Costescu (Boiu), Ilie Popovici (Cigman), Romul Săbău (Folt) și Octavian Andrei (Târnăveni).

În decursul sfintei liturgii a cântat corul Românilor din Orăștie, în ton pătrunzător, religios și gingaș colorit evlavios. Răspunsurile corului, după liturgia distinsului compozitor G. Dima, au fost ascultate cu o desăvârșită liniște și evlavie, deși era aglomerație de popor, cea mai grăitoare dovadă despre gradul și despre bunul efect al prestațiunii.

La sfârșitul liturgiei mandatarul Escelenței Sale a rostit următoarea cuvântare:

Iubiților creștini!

„Cu psalmi, cu cântări și cu slujbe de taină” am ridicat ruga noastră ferbinte celui atotputernic, Domn în cer și pe pământ, că s'a îndurat a revărsa peste noi darul său bogat, să-i putem închina acest nou Sion, pentru binele și lumina obștei noastre creștine din această localitate.

Inspirați de această isbândă, vestivom tuturor cu glas de laudă și de bucurie hărnicia acestui popor, care ne dovedește atât de strălucit voința sa de fier, de a se investi tot mai mult cu virtuțile vieții creștine. De aceea precum a fost odinioară cortul lui Moise în pustie pentru tablele legii, astfel e acest nou Sion pentru cuvântul lui Dumnezeu, pentru ruga și povățuirea credinciosului său popor, pentru toți cei înșătați după harul Domnului și nesăcota lui bunătațe.

Un strălucit monument despre evlavie dvoastră, Iubiților creștini, despre înțeleapta ascultare de conducătorii dvoastră, despre râvna și zelul neobosit al preotului Dv., care a urzit și a condus această lucrare. O pildă vie despre puterea bunel înțelegeri dintre frații acestei parohii, ca să fie încă odată dovedit, că numai din bună înțelegere, numai din iubire și din jertfă frățiască se nasc lucrurile cele mari, plătute lui Dumnezeu și oamenilor deopotrivă.

Iată acum rodul acesteia, casa Domnului, falnic strălucind în această comună, ca o stea luminoasă pentru valurile vieții, ca un scut și liman de adăpost pentru orice viscol pe pământ. Iată isbânda credinței părinților noștri, ca o nouă cheazăie pentru cea mai trainică legătură dintre fii și părinți, din neam în neam. Iată o zi de pace și de bucurie pentru acest iubit popor, pentru această nație creștină, care simte în sufletul-i că e chemată în altă lume la un falnic viitor. Căci Românul creștin e întocmai ca stâncile mărețe, ce înfruntă valurile mării și rămân în vezi sume și necointate.

Veniți dar, Iubiților creștini, mici și mari, tineri și bătrâni, să pecetuiți această legătură sfântă, ca o prețioasă mătură a bărbăției dvoastră de a ocoli și a răstra întotdeauna moștenirea părintească. Veniți ca paserile 'n jurul cubului pișcuiind, astfel noi în jurul Sionului părintesc să împletim cărările vieții cu nădejdea zlei de mai bine.

Pentru că astăzi brațele vâjnoase ale popoarelor numai zidesc ca odinioară, piramide uriașe pentru mormintele Faraonilor, ca să le fântuiască brațele și munca pe sute de ani fără nici un rod al ostenelei, și zidesc lăcașuri obștești Dumnezeului celui viu al neamurilor, dela care porcede toată lumina, toată darea cea bună și tot darul cel bun.

„Etern, Atotputernic, o! Creator sublime.

Tu din sămânța mică înalți stejarul mare, Tu junelor popoare dai un marez avânt, Tu 'n inimile noastre ai sacre, vii atare, Glorie ție 'n ceruri, glorie pe pământ!..

Și acum viu cu reverință să împlinesc înalta mea rolie cătră iubitul nostru popor.

Escelența Sa, I. P. S. Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, din îndurarea bunului Dumnezeu, energicul și neobositul Stăpân și Păstor al bisericii noastre, s'a încredințat cu nespusă bucurie

părintească despre evlavie, despre jertfele și stăruințele cele bune ale credincioșilor săi din această parohie, și mișcat în sufletul-i cucerit, cu grași adânc, cu g'as de proroc grăește fiilor săi, împărțind arhierescă sa binecuvântare și povățuirile înțelepciunii părintești, precum urmează:

„Preacornate domnule asesor!”

„Din raportul oficiului nostru parohial din Boiu (tr. Geoagiu), din 2 Octombrie s. c., văzând cu mare mângăere, că credincioșii noștri din numita comună au terminat cu zidirea și ajustarea bisericii celei noue în onoarea și mărirea lui Dumnezeu și spre folosul lor sufletesc și trupesc, am simțit o mare mângăere în sufletul meu.”

„M'am bucurat foarte pentru această faptă bună și frumoasă a acelor iubiți poporenii, care faptă va vesti tuturor vrednicia lor; dar și mai mult m'am bucurat având convingerea, că preabunul Dumnezeu, care remunerează toate faptele bune, le va răsplăti și lor cu darurile sale cele bogate.”

„Și dacă totuși îmi conturbă ceva bucuria, aceasta este numai, că nu am putut merge să sfințesc eu însumi această biserică, din cauza înalității mele vârste și a multelor agende oficioase ce le am aici și să o închin măreței ei destinațiuni.”

„Pentru că totuși să le împlinesc barem în parte dorința, Te autorizez pe P. O. Dta, în calitate de mandatar al nostru să sfințești această biserică în Dumineca din 4/17 Noembrie s. c. și să spui acelor iubiți poporenii, că eu aici din departare nu voi înțelăsa a ridica ferbinți rugăciuni cătră Parintele nostru cel cereș, ca biserică cea nouă să le fie lor și urmașilor lor izvor de bine și de fericire.”

„Să le mai adaugi, că acea biserică numai în acel caz le va fi izvor de bine și de fericire, dacă se va cerceta cât mai regulat, mai ales în Dumineci și sârbători, nu numai ca și acolo să se roage lui Dumnezeu, dar și pentru ca din sfintele slujbe și mai ales din scrierile sfinților Apostoli, Evangheliști și Profeți, precum și din cuvântările preoților să scoată învățături frumoase și folositoare, considerând biserică nu numai ca o casă de rugăciune și de săvârșirea sfintelor taine, ci și de învățături folositoare.”

„Urmând așa, nu vor rămânea nerăsplătite ostenele lor dela zidirea acelei biserici, nici darul și binecuvântarea lui Dumnezeu din casele, familiile, câmpurile și întreprinderile lor.”

„După care împărțind și eu numiților credincioși binecuvântarea arhierescă, am rămas al Vostru tuturor de binevoitor: Ioan Meșianu m. p., arhiepiscop. — Sibiu, 30 Octombrie 1912.”

Din acest sfat înțelept, din acest îndemn cald și luminat al înaltului Păstor sufletesc, găsi-veți, I. Cr., calea cea dreaptă a luminii și a izbăvirii. Găsi-veți un nou izvor pentru îndurările cerești, căci înaltul Prelat nu întârzie a spune în duhul vremii, că astăzi, pe lângă rodul credinței străbune, este a se agonisi tot mai mult și din rodul învățăturilor și științelor folositoare. Să urmărim dar căilor binecuvântării arhieresti și cu venerațiune să ne adăncim aminte de adâncă vârstă patriarhală a înaltului Arhiepiscop, un dar cereș hărăzit celor puțin aleși ai Domnului, ca patriarhi de odin oară din viața biblică a neamului omenesc, și cu fiască mulțămire și recunoștință să-i urăm dela Domnul puterilor încă mulți ani fericite!

Înainte de a încheia cuvintele mele, mă simt dator a reveni asupra tuturor factorilor, cari au venit în ajutor cu sprijinul lor creștinesc la ridicarea și înfrumusețarea acestui lăcaș al Domnului.

La locul întâiu este: P. O. D. Ioan Popovici, protopopul acestui ținut, sub a cărui binevoitoare povățuire și mijlocire cătră autoritatea noastră superioară biserică, s'a aprobat și s'a început frumoasa lucrare și s'a dus la acest bun sfârșit, în care bunul Dumnezeu ne-a învrednicit astăzi a o vedea.

De asemenea zelosul nostru paroh din această comună: Op. D. Eftimie Costescu, care oam am înțeles, duios cercat în viața familiară, poate chiar în folosul mângăerii și a reculegerii sale, îngrijește cu mult zel pastoral de binele fiilor săi sufletesci, necruțând nici osteneală, nici jertfă pentru prosperarea turmei sale cuvântătoare, după cuvintele apostolești: „Păstorul bun, sufletul său își pune pentru oile sale...” Primească și prin rostul meu recunoștința autorității noastre superioare și răsplata cerului pentru ostenele sale binefăcătoare.

Membrii on. comitet parohial, adecă fruntașii satului, cari din încrederea parohienilor conduc destinele acestei parohii, au alergat și au jertfit din agonisînța

lor pentru ridicarea acestui Sion, în buna credință, că îndeplinesc un lucru plăcut lui Dumnezeu și de mare folos obștei noastre creștine.

De asemenea toți credincioșii acestei parohii, cu dragoste și râvnă neîntrecută cătră sfânta noastră biserică, n'au cruțat jertfele cele mai mari, în acest timp de puțină rodire a țarinilor noastre, pentru întemeierea casei Domnului, spre mângăerea lor sufletescă acum și în viitor. Dumnezeu să le binecuvinte munca îndeplinită.

Am aflat mai departe cu viu sentiment de recunoștință, că deputatul nostru sinodal și congresual din acest ținut, dl Dr. Aurel Vlad, avocat și mare proprietar în vecinătate, colaborător din strălucita familie a genialului publicist și istoric al poporului G. Barițiu, s'a grăbit a veni în ajutorul iubiților noștri credincioși din această comună cu bogat material de zidire și cu lemne de clădire, pe lângă sfatul său luminat și binevoitor, și astfel cu cuvântul și cu fapta a gătit cel dintâi ou-nuna acestui lăcaș dumnezeesc, fără de care astăzi nu eram în fericita situație să-l putem închina sfintei sale destinațiuni. Iar familia sa, o mamă devotată, gingașă soție și sorioară simțitoare, au împletit cu mână proprie frul de aur în frumoase odăjdii bisericesti și le-au închinat acestei sfinte biserici, pentru întărirea credinței și pentru înălțarea cultului măririi dumnezeesti.

Odrasla strălucită a boerilor români de odinioară, neîntrecutul mecenat român din Basarabia, Vasile Stroescu, inginerul păzitor al neamului românesc, a trimis din darul său bogat 500 cor. și pentru această zidire, ca să rămână în sufletele noastre pururea viu răsunetul cuvintelor eruditului boer moldovean din veacul al 17-lea:

Cine-și face
Zid de pace,
Turnuri de frăție,
Duce viață,
Fără greață,
Într'însa bogăție.
Că-i mai bună
Dimpreună
Viața cea frățiască,
Decât răcă
Care străcă
Oastea vitejască!

Iar inima simțitoare a femeii române, a găsit chip și modru să împărțesească și din departare prinsoful considerației sale creștinești, atât de obligator pentru noi. Aname, Societatea ortodoxă a femeilor române din București, ospitala României, a trimis 300 cor. pentru terminarea acestei zidiri. Nu e mare acest ajutor în bani, dar e mare ajutorul moral și îndemnul creștinesc și de îmbărbătare, ce ni se dă, întru gloriificarea credinței noastre ortodoxe române.

Și acum cătră tine, iubită tinere, îndrept glasul meu. Voi, fragede mlădie, nici odată să nu uitați de bunii și vrednicii voștri părinți, cari Vă lasă moștenire acest frumos lăcaș dumnezeesc. Aduceți-vă aminte de ei în rugăciunile voastre și păstrați în curățenie casa Domnului, frindu-o de stricăciune, ca ea veaori de-arândul să vestească hărnicia și vrednicia părinților voștri. Aduceți-vă aminte de podoba casei Domnului, pentru înălțarea frumozului cu't ritual al bisericii noastre, deoarece va este binecunoscut, că Parintele luminilor sfințește pe ceie iubesc podoba casei sale și-i preamărește cu dumnezeiască puterea sa.

În sfârșit o singură clipă încă, pentru luare aminte. La actul memorabil al sfințirii bisericii Dvoastră, Iubiților Creștini, vedeți cum au alergat mulți credincioși și frați ai noștri, deși într'un timp neînchipuit de greu și îngrijitor pentru noi, ca să ia parte la bucuria Dvoastră, inspirați de o sfântă însuflețire pentru cauzele mari ale poporului român. Și îndeosebi mare și frumoasă jertfă a adus braval cor al Românilor din Orăștie, centrul cultural al acestui ținut, când sub conducerea măestrului său dirigent Ioan Branga, a grăbit să înalțe nimbul acestei serbări evlavioase, prin dulcea armonie a cântărilor noastre religioase, eșecutate cu înalt simț artistic. Primească profunda noastră mulțămire, pentru nobilul ajutor și frățiască atențiune.

Pentru încheierea smeritelor mele cuvinte, cătră Domnul îndurării mă rog cu umilință: Părinte Sfinte, binecuvintează diu cer acest sfânt lăcaș al Tău și-l păzește din neam în neam, pentru mângăerea și tăria acestui popor, a cărui unic sprijin e: stâncă credinței cătră bunul Dumnezeu, cătră patrie și neam. Amin!

Abia au răsunat cuvintele de încheiere ale distinsului mandatar arhiepiscopesc și corul a întonat o' păt unzătoare evlavie: *Intru mulți fericite ani, Stăpâne!*.. însoțit de vibrarea unui adânc sentiment în popor. Actul religios s'a încheiat stropindu-se credincioșii cu apă sfințită.

A urmat apoi o masa comună în casele ecleziarului bisericii din apropiere. Poporul s'a servit lângă biserică.

La masa comună a închinat Dl. Dr. V. Bologa, cu profund sentiment de venerație, pentru sănătatea și îndelunga viață a Excelenței Sale I. P. S. Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu, neobositul păstor al bisericii noastre. P. O. D. protopop Ioan Popovici, a închinat pentru mandatul Excelenței Sale: Dl. Dr. V. Bologa, cu care a avut mulțămirea a munci împreună și pe terenul învățământului nostru, ca profesor la școala Asociației în Sibiu. Dl. Dr. Aurel Vlad, deputatul cercului, a închinat cu înfățișare pentru zelul prohod al localului: Dl. Eftimie Costescu și pentru poporul nostru din acea comună, care a dovedit atât de impunător, și cu acest prilej, înaltu-i simț de jertfă pentru cauza sfântă a credinței sale, din care s'ar putea scoate învățăminte folositoare și pentru altele acțiuni salutare din sânul neamului nostru.

În decursul mesei coral din Orăștie a produs adevărat farmec prin cântările sale dulci și melodioase. Multe voci frumoase, tinere și limpezi ca cristalul s'au asociat tenorului sonor al D-lui Dr. Jantea și baritonului compact al D-lui Dr. Nicu Dămian, stălpul acestui cor, cu frumoasă menire culturală în sânul poporului nostru dela Orăștie. Sub impresiunea acestora ne-am depărtat cu bună dispoziție sufletească din sânul poporului nostru din comuna Boiv, căoi e un popor bun, harnic și muncitor, cu frumoase calități morale, urându-l din inimă spor și înflorire în oăile Domnului.

Concursuri de desemnuri.

În România a intrat în vigoare următorul Regulament, privitor la ținerea examenului de desemnuri de scoarțe și alte țesături cu alesiuri de motive vechi românești.

(Publicat în „Monitorul Oficial” Nr. 131 din 13 Septembrie 1912.)

Art. 1. — Pentru reînțemeerea industriei scoarțelor, a velințelor, lăicelor, fotelor, betelor, traistelor și a așternuturilor de lână țesute în alesiuri românești, Ministerul Industriei și al Comerțului va ține concursuri anuale de desemnuri țesute și alese cu motive vechi românești.

Art. 2. — Ori și cine, și din orice parte locuită de români, va putea prezenta sau trimite direct ministerului industriei și comerțului la București pentru concurs de desemnuri copiat direct, sau chiar resturi de scoarțe sau velințe, lăicere, fote, traiste, bete și tot felul de așternuturi de lână în alesiuri, cu motive vechi românești, mai ales din acelea vopsite cu colorii vegetale.

Desemnurile trimise vor fi însoțite de o cerere, în care petiționarul va arăta numărul desemnurilor ce prezintă la concurs, precum și numele și adresa sa.

Concursul se va ține în localul Ministerului și va începe la 1 Mai a fiecărui an.

Art. 3. — Desemnurile prezentate la concurs, vor fi făcute în culori cu apă pe hârtie de desen, sau de cea cu pătrățele milimetrice, reprezentând exact înfățișarea și motivele exemplarului, după care au fost copiate.

Când același motiv sau aceeași grupă de motive se repetă, va fi de ajuns a se desemna o singură dată motivul sau grupa și a se arăta apoi de câte ori se repetă.

Art. 4. — Pe fiecare foaie se arată:

a) Numărul de ordine după care este trecut în petițiune;

b) Mărima originalului, și pe cât va fi cu putință, numele motivelor din desen.

c) Localitatea unde se află originalul și ce adresă are.

Art. 5. — Nu vor fi admise la concurs desemnuri cu chipuri de obiecte, animale, flori, arbori ori buchete de flori. Vor fi admise însă desemnuri cu așa zise chipuri de plante stilizate, după cum se găsesse în modele vechi.

Art. 6. — Transportul desemnurilor, la Minister, privește pe persoana concurentă.

Cereri venite de peste hotarele țării vor fi scutite de timbru.

Art. 7. — Pentru cercetarea și alegerea desemnurilor prezentate la concurs Ministerul Industriei și Comerțului va numi sub președinția secretarului general, o comisiune compusă din un pictor sau ornamentist în arta națională; o directoare sau patronă de școală, ori atelier de țesut scoarțe și alesiuri românești, din țară ori străinătate; directorul muzeului de artă națională; șeful serviciului mizeului Ministerului Industriei și Comerțului și șeful serviciului învățământului profesional și al industriei casnice.

Ședințele Comisiunii vor avea loc în inși localul Ministerului de Industrie și Comerț, cu majoritate de membri; iar lucrările vor fi ajutate de doi funcționari

dela Serviciul Învățământului și al Industriei casnice.

Art. 8. — Comisiunea va cerceta fiecare desen în parte și va hotărâ pe cele admise prin majoritate de voturi. Lucrările vor fi trecute într-o încheiere anume făcută.

Art. 9. Desemnurile alese vor fi apoi clasificate și propuse cu raport Ministerului spre a se plăti persoanelor, cari le-au prezentat, cu 5, 10, 15, 20, 25, 30, 40, și 50 de lei de foaie, ori desen în parte.

Pentru 12 desemnuri sau foi cu grupe de desemnuri din colecția aceleiași persoane și plătite cu cel puțin 5 lei bucate, Ministerul va putea da un premiu de 100 lei.

Pentru 12 desemnuri sau foi cu grupe de desemnuri alese din colecția aceleiași persoane și plătite cu cel puțin 10 lei bucate, Ministerul va putea da un premiu de 200 lei.

Pentru 12 desemnuri sau foi cu grupe de desemnuri alese din colecția aceleiași persoane și plătite cu cel puțin 20 lei bucate, Ministerul va putea da un premiu de 300 lei.

Pentru 12 desemnuri sau foi cu grupe de desemnuri alese din colecția aceleiași persoane și plătite cu cel puțin 30 lei bucate, Ministerul va putea da un premiu de 400 lei.

Pentru 12 desemnuri sau foi cu grupe de desemnuri alese din colecția aceleiași persoane și plătite cu cel puțin 40 și 50 lei bucate, Ministerul va putea da un premiu de 500 lei.

Art. 10. — Rezultatul examinării, aprobat de Minister, se va face cunoscut numai prin publicare în Monitorul Oficial și Foaia Informațiilor comerciale.

Art. 11. — Desemnurile astfel alese și aprobate vor fi semnate de comisiune și provăzute cu ștampila Ministerului și vor rămânea proprietatea acestuia, persoanele concurente ne mai având nici un drept asupra lor.

Desemnurile respinse vor putea fi cerute ori ridicate direct de prezentatori până într-o lună dela data când s'a făcut cunoscut rezultatul examenului prin Monitorul Oficial și Foaia Informațiilor Comerciale a Ministerului.

De a acest termen înainte, Ministerul nu va mai răspunde de ele.

Art. 12. — Ministerul Industriei și Comerțului după avizul comisiunii va tipări modelele admise și le va pune în vânzare în folosul său.

Art. 13. — Oice atelier, fie susținut de dreptul de Minister, fie numai ajutat, nu va putea lucra după alte modele, decât după acelea oficial admise. Nici un ajutor nu se va putea acorda vreunui atelier, până nu va face o asemenea declarație.

Art. 14. — Regulamentul de față devine obligator din momentul sancționării sale.

Art. II și cel din urmă. Ministrul nostru Secretar de stat la Departamentul Industriei și comerțului, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a Decretului de față.

Dat în Castelul Peleş la 4 Sept. 1912.

Carol

Ministrul Industriei și Comerțului.

(ss) D. S. Nenițescu

Convocare.

Alegătorii cercului electoral Cristian, aderenti ai partidului național român, se convoacă la

Adunarea

ce se va ține Duminecă la 24 Noembrie st. n. a. c. la ora 1 p. m. în „Hotelul comunal” din Săliște cu următorul

Program:

1. Constituția adunării.
2. Discuție asupra situației politice.
3. Candidarea a 3 membri în adunarea municipală a comitatului Sibiu pentru alegerea din 25 Noembrie 1912.
4. Discuție și hotărâre cu privire la atitudinea partidului față de alegerea de deputat dietal în cercul Cristian, ce va avea loc la 27 Noembrie 1912.
5. Eventualii.

Săliște, la 18 Noembrie 1912.

Din însărcinarea partidului național român, secția Săliște, Dr. Nicolae Comșa m. p. Dr. Nicolae Petra m. p. Nicolau Hențiu m. p. Ioan Banciu m. p. Ionel Comșa m. p.

NOUȚĂȚI.

Alegere de deputat. Comitetul central electoral al comitatului Sibiu a pus termen pe 27 Noembrie n. c. pentru alegerea unui deputat nou la dietă în cercul Cristianului, în locul demisionatului Gresskovitz, ales fisc al comitatului. Actul de alegere se începe la 8 ore dimineața. President de alegere e Iosif Konnerth, vicepresident Heinrich Graeser, notar Iohan Rether, substituit de notar Valeriu Popp.

La Berlin. Alteța Sa Imperială și Regală, Arh. ducele Francisc Ferdinand, Moștenitorul nostru de tron, sosește astăzi, Vineri, la orele 10 în Berlin, unde îl așteaptă la gară Impăratul Wilhelm al Germaniei.

Universitatea săsască. Eri, Joi, s'au început ședințele la universitatea săsască. La ședințe participă și cei doi deputați români ai universității, Dr. Aurel Vlad și Dr. Lucian Borsic.

Înmulțirea familiei domnitoare. Arhiducesa Zita, soția presumpțivului Moștenitor de tron Carol Francisc Iosif, a născut un fiu.

Număr festiv. Numărul din urmă al revistei „Biserica și Școala” din Arad e număr festiv, consacrat în întregime serbărilor culturale din Sămbăta trecută.

† **Toma Păcală** Vineri noaptea, săptămâna trecută, a decedat în Budapesta protopresbiterul din Oradea-Mare, Toma Păcală, după grele suferințe, în etate de 65 ani. Odihnească în pace!

Sfințirea bisericii din Sângerul de pădure. Ni se scrie, că în 7 Octombrie s'a făcut sfințirea noiei biserici din comuna Sângerul de pădure, traetul Murăș-Oșorhei, prin dl. protopresbiter Stefan Rusu, cu asistență numărtoasă. Domnul protopresbiter, ca mandatar al Excelenței Sale, Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan Mețianu, a rostit o frumoasă vorbire ocazională, laudând în ea zelul de jertfă al credincioșilor, cari, numai 270 de suflete, și-au ridicat o biserică atât de frumoasă. A vorbit și preotul Nicolae Motora, îndemnând oamenii la dragoste față de biserică. A urmat stropirea poporului cu apă sfințită, apoi masa la preotul local Irimie Lădoșan, cu toaste pentru Excelența Sa Mitropolitul, pentru domnul protopresbiter etc.

Contra războiului. Social-democrații au ținut Duminecă mai multe întruniri de protestare contra războiului. Adunări au fost convocate în Budapesta, Viena, Praga, Berlin și Paris. — La intruirea din capitala țării noastre au participat și Dr. Liebknecht și Dr. Ellenbogen; cel dintâi este deputat în camera Prusiei, al doilea e deputat austriac. Amândoi au cuvântat muncitorilor în limba germană. Adunarea a decurs în perfectă ordine și a primit proiectul de rezoluție, care pretinde pacea în ori ce împrejurări și cu ori ce preț.

La luptă. Din Beirutul Siriei se vestește, că la Damasc s'au adunat mai multe sute de voluntari arabi, sosiți din Medina. Într-o moschee a Damascului preotii li-au ținut cuvântări înfăcșurate, predicând „războiul sfânt” împotriva ghiaurilor.

Un dar prețios. Consiliul legislativ al statelor unite din Malaesia a hotărât să dăruieșă guvernului britanic un vas de război de prima clasă, în preț de peste două milioane funți sterling. Englezii au primit cu mulțămire ofertal. Australia și Canada au contribuit mai de mult, tot în felul acesta, la apărarea împărăției britice.

Starea sanitară pe câmpul de război. Holera se întinde tot mai mult în mijlocul trupelor turcești. Zilnic se îmbolnăvesc câte o mie de soldați, între cari și ofițeri. Guvernul turcesc anunță, că primește medici din străinătate pe lângă o retribuție de 400—600 coroane pe lună. — Epidemia, cum spun știrile mai nouă, bântue acum și în armata bulgară.

Adunarea generală a 24-a a „Reuniunii române de scriitură din comitatul Sibiu” din cauze neastârtoare de voință cărmănilor ei, nu se va ține, după cum era proiectat, în Apoldul de sus, ci în comuna Guleș (lângă Săliște). Ea se va ține în una din Duminecile din Decembrie n. c.

Răscumpărare. Dl. Victor Stanciu, profesor la școala civilă de fete a binevoit a-și răscumpăra feliicitările de ziua onomastică dăruind „Asociației” suma de 10 cor. Biroul „Asociației”.

Hymen. Doara Elovera Ady Putici și Dl. Dr. Cornel T. Albu avocat, își vor celebra nunzia în 24 Noembrie 1912 n. la orele 4. p. m. în biserica gr.-or. română din Timișoara-Fabric.

— Doara Constanța Elena Moldovan și dl. Georgiu Popa teolog abs. din Brad, se vor căsători Duminecă, în 24 Noembrie n. 1912 la 3 p. m. în biserica gr.-or. română din Totoi.

Curs pentru industriași. În Budapesta se ține în Ianuarie și Februarie 1913 un curs de 7 săptămâni pentru cei ce vreau să învețe oritral în gătirea de haine bărbătești și în cismărit. Cursul se ține în muzeul tehnologic reg. ung. din Budapesta. Se primesc în prima linie măestri tineri, iar în a doua linie sodali trecuți de 24 ani. Pentru drum se dă suma de 20 cor., încolo însă nici un ajutor. Informații mai detaliate se dau la corporațiunea industrială din Sibiu (Strada Brukenthal 18) unde doritorii de a fi primiți au să se anunțe până la 25 Noembrie n. c.

Universitate în Siam. În capitala siameză, Bancoc, se va întemeia în timpul apropiat o universitate modernă. Regele Siamului a aprobat proiectul de înființare. Universitatea se va organiza după modelul școlii superioare din Birmingham și va avea facultăți de: drepturi, medicină, pedagogie, artă, economie, școală, comerț și științe politice.

Nouă legi de divorț. Lunia trecută s'au înaintat parlamentului legile nouă de divorț, pregătite de comisiunea regală a Angliei. Proiectele engleze nu se deosebesc esențial de legile existente pe continent. Motive de despărțire în Anglia sunt: necredință conjugală, părăsirea cu rea credință timp de peste trei ani, alienație mentală ce durează de cinci ani, beția despre care se constată că nu se vindecă nici după trei ani e. a. Căsătoria se mai poate desfăcea, dacă una sau alta din părți a suferit de o boală molipsitoare pe timpul, când s'a încheiat căsătoria; dacă una din părți este epileptică, fără ca cealaltă parte să fi știut despre aceasta ș. a.

Cauzele înfrângerilor turcești. Două ulemale (teologi musulmani) întorcându-se la Constantinopol de pe câmpul de război se ocupă în ziarul Icdam cu împrejurările, care au pricinuit înfrângerile de până acum ale turcilor. Cauza principală, scriu ulemalele, este reforma introdusă în armată de guvernul junilor turci, în deosebi reducerea numărului ofițerilor și a mijloacelor de transport militar. Artileria otomană n'a avut nici tunuri bune, nici munițiune îndestulitoare. Mare parte din soldați n'au primit instrucțiunea trebuincioasă, ci au încercat chiar și pe soldații exercitați. O altă cauză însemnată, zisă mai departe, pentru care turcii au pierdut bătăliile, este decadența sentimentului religios: nainte venea soldătimăra era îndatorată să-și facă rugăciunile de 5 ori pe zi sub îngrșirea preoților; în anii din urmă însă rugăciunile militare s'au făcut tot mai rar. Astfel soldații n'au putut fi entuziasmați și-și jertfească viața pentru binele patriei.

Viitoarea împărăteasă a Bizanțului. În anumite cercuri europene s'a făcut propunerea, ca după încetarea domniei turcilor în Europa, orașul Constantinopolei să formeze un stat separat, sub protectoratul marilor puteri. Proiectul acesta vorește să dea viitorului stat o constituție republicană. În același timp însă, cum scriu ziarele engleze, trăește în Londra o damă care aspiră la vechea coroană a împărățiilor bizantine. Dama aceasta este principesa Eugenia Paleologul, care posedă documente unde se dovedește, că este o urmașă directă a Paleologilor, și adevărată împărăteasă Andronic al III lea (1328 — 1341). Dama engleză și americană au întreprins o căutare, pentruca Eugenia Paleologul, care trăește astăzi în împrejurări modeste, să-și poată valora drepturile la tronul împărătesc în orașul, unde strămoșii săi au stăpânit înainte de venirea turcilor.

Teatru.

Sămbăta seara se dă tragedia „Faust” de Goethe, Duminecă d. e. „Die heusche Susanne”, operetă, seara „Der lila Domino”, operetă, și luni „Die fünf Fränk-furter”, comedie.

Nr. 336/1912

(383) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bis. de clasa a III-a **Ocolișul-mare**, din protopresbiteratul Hațegului, se publică prin această concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”. Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile concursuale să se înainteze la subsemnatul oficiu în termenul deschis, iar concurenții, pe lângă prealabila încunoștințare a subscrisului să se prezinte în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică, spre a cânta, respective a cuvânta sau celebra.

Hațeg, la 26 Octomvrie v. 1912.

Oficiul protopresbiterat gr. or. român al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Ad. Nr. pp. 1208/1912

(384) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră confesională din comuna **Mănăsturul-rom.**, prin această să deschide concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salar 600 cor. dela comuna bisericăască din repartitie; 400 cor. întregire dela stat ce se va cere pe baza documentelor celui ales și eventual dela Prea Venener. Consistor arhidiecezan.

2. Relut de cuartir și lemne 42 cor.

3. Relut de grădină 12 cor.

4. Cvinvenalele se vor computa numai după 5 ani de serviciu la această școală.

Alesul e îndatorat să conducă în fiecare Duminică și sâmbătoare elevii la biserică și să cânte cu ei în cor cântările liturgice și să instrueze elevii dela școala de repetiție, fără altă remunerație.

Suplicele de concurs instruite conform normelor în vigoare sunt de a se înainta subscrisului în termenul sus indicat.

Cluj, la 1/14 Noemvrie 1912.

Oficiul protopresbiterat rom. gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 617/1912.

(380) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr. or. română din **Bucium Poieni**, protopresbiteratul Abrudului, se scrie concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt 1000 cor., și anume:

Din cassa bisericii 880 cor., iar restul din venitul cantoral, cvartir și grădină în natură.

La cvinvenalii poate reflecta alesul numai după un serviciu de 5 ani neîntrerupt în această comună.

Alesul va fi dator fără altă remunerație a conduce elevii în Dumineci și sâmbători la biserică și a cânta cu ei la sf. liturgie și a instrua în legumărit și pomărit.

Concurenții sunt datori a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic și a face cunoștință cu poporul, iar petițiile de concurs instruite conform normelor în vigoare documentând că au absolvat IV clase gimnaziale să le trimită subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Vor fi preferiți cei ce sunt capabili a instrua și conduce un cor care să cânte în Dumineci și sâmbători la biserică.

Oficiul protopresbiterat gr. or. român al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Abrud, 29 Octomvrie 1912.

Petru Popoviciu
protopop.

Nr. 634/1912.

(381) 3—3

Concurs.

Pe baza rezoluțiunii consistoriale Nr. 11.934 Școl. se publică concurs din oficiu cu termen de **15 zile** dela I-a publicare în „Telegraful Român”, pentru ocuparea postului învățătoresc dela școala confesională română gr. or. din **Gelmar**.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 250 cor. din repartitie, iar restul de 750 cor. e pus în perspectivă și se va acorda îndată ce postul va fi ocupat din întregirea dela stat, precum și cvartir liber în edificiul școlii relut de grădină, iar 50 cor. pentru încălzirea salei de învățământ.

Alesul învățător este obligat a conduce și cânta cu elevii răspunsurile liturgice Duminică și în sâmbători.

La cvinvenal alesul poate reflecta numai după un serviciu de 5 ani neîntrerupt la această școală.

Concurenții să se prezinte în vre-o Duminică sau sâmbătoare înainte de alegere în biserică pentru a face cunoștință cu poporul și să înainteze cererile concursuale înzestrate cu documentele necesare în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiterat al Orăștiei.

Orăștie, 2/15 Noemvrie 1912.

Oficiul protopresbiterat gr.-or.

Vasile Domșa
protopop.

Aviz.**Să sprijinim arta română.**

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci
pictor bisericesc.

(46) 43—

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy.)

„BIBLIOTECA ȘAGUNA”REDACTATĂ DE **Dr. I. LUPAȘ, SĂLIȘTE**

A apărut și se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, în Sibiu

Nr. 1.

Însemnătatea bisericii

Nr. 2.

Despre pocăință

Nr. 3.

La ziua sf. Andrei

Nr. 4—5.

Temeliile traiului nostru

Nr. 6—7.

**Sfânta Scriptură
în limba românească**

de

Dr. I. Lupaș.

Prețul la 10 fl. + porto 5 fl.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Călindarul arhidiecezan

pe anul 1913

cu Șematismul autentic al bisericii ortodoxe rom. din Ungaria și Transilvania. Partea literară conține lucrări foarte interesante.

Prețul 80 fl., plus porto poștal 20 fl.

„ECONOMUL”

societate pe acțiuni, institut de credit și economii, Cluj—Koloșvár.
Representanța pentru Transilvania a băncii Ustredná banka Ucastinny Spolok, secția de lozuri.

Etalonul la depuneri: 5—6%.

Giro-Conto la Banca Austro-Ungară.
Telegrame: „Economul”, Koloșvár.
Postparcassa Nr. 5379.

Cluj—Koloșvár, data ștampilii postale.

P. T. Domnule!

Observând în timpul din urmă un viu interes la publicul nostru pentru lozuri sigure, am primit reprezentanța generală pentru Transilvania a secției de lozuri a băncii Ustredná Banka Ucastinny Spolok pentru a pune în circulație din încredințarea numitei bănci, în rate lozuri, cari între toate împrejurările, mai iute ori mai târziu, ies cu siguranță, ofer toate garanțiile și cele mai multe șanse de câștig.

Mai ales ținem a recomanda publicului nostru lozuri dela Prima Cassă de păstrare pestană, la care câștigul principal este **400.000 cor.** și dela Banca hipotecară ungară cu câștig maximal de **1.000.000 cor.**

Prețul acestor obligațiuni crește pe zi ce merge, căci oferind pe bani puțini cele mai mari șanse de câștig, sunt căutate.

Pentru a înlesni cumpărarea lor fiecui, le vindem din încredințare și pe rate lunare. Anume le vindem de prezent ambele pe:

43 rate lunare de câte 10 cor.,

dar cu plăcere și singuratic și anume: una obligațiune dela Banca hipotecară ungară cu 6 trageri anual, proxima în 27 Decemvrie 1912

pe 35 rate lunare de câte 7 cor.,

iar una obligațiune dela Pesti hazai cu 5 trageri anual, proxima în 5 Februarie 1913

pe 34 rate lunare de câte 5 cor.

Vă atragem atențiunea, că proxima tragere la lozul Băncii hip. ungare este în 27 Decemvrie 1912, deci vă rugăm, că fără întârziere să ne trimiteți rata primă de 7 cor. cu asemnațiune la adresa „Economului”, Cluj și noi îndată vom interveni la Ustredná Banka să vi se trimită lista de rate și să primiți cheq-uri pentru trimiterea ratelor viitoare.

Cu distinsă stimă:

„Economul”,
institut de credit și economii.

385 1—1

Requisite de scris se pot procura dela **Librăria arhidiecezană****Onorate Domnule!**

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, deja din anul 1910 începând am deschis în Budapesta un

Biron de informații și Agentură românească.

Dau orice informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Dau informații relativ la petițiile înaintate la diferitele ministere și la alte oficii publice. Dau informații în chestii de licențe. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Cu drag îi conduc prin Budapesta pe aceia, cari vin să vadă frumsețele orașului, ori au afaceri prin capitală.

Cumpăr pe bani gata

tot felul de galițe, ouă, miei, porci, oi, viței, vite mari, porci, lână, piei, iepuri, — mai departe mere, pere, nuci, prune, miere de stup, ceară, fasole, cartofi, ciuperci, varză, vin, rachiu, fân, mohor, lemne; păduri, moșii.

Dacă îmi trimiteți adresa

bucuros Vă trimit în fieștecare săptămână un „Aviz săptămânal” despre prețurile diferitelor mărfuri din Budapesta.

Exoperez

dela băncile cele mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare cu procente mici.

Vă fac atent

că în interesul DV. este, dacă în orice cauză Vă adresați mie. Dacă veniți la Budapesta, să veniți la mine, căci eu Vă recomand advocați buni, medici vestiți, Vă conduc pe la fabrici să Vă alegeți mașine, motoare, mări, ferestre, pompe, automobile etc. Grijeșc ca să nu fiți înșelați. Fiind de față, ca martore la facerea contractului, nu las ca contractul să conțină altceva, decât aceia, ce am hotărât și cum am tomit.

Zilnic primesc plângeri dela țărani români, cari cumpărând mașini prin agenți străini, au fost înșelați iscăind contracte a căror conținut nu l au cunoscut neștiind țărani români ungurește.

Planul meu este ca, conducând pe românul nostru la fabrici și nu la agenți de mașine, drept din mâna primă să-și cumpere cele trebuincioase, și să-și scutesc de șarlataniile agenților și să-l scape de procese. — Vă ofer serviciul meu cinstit și românesc pentru o taxă mică. Pentru răspuns alăturați o marcă postală.

(328) 5—10

Cu stimă:

L. OLARIU, Budapesta, II., Tölgyfa-u. 16. II. 8.
în Buda, lângă podul „Margithid”.